

Pokorny naśladowca Chrystusa za wzorem Świętego Franciszka

Recenzja

ANDRZEJ DERDZIUK

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Teologii, Polska

aderdziu@kul.pl

ORCID: 0000-0003-4678-726X

Kazimierz Synowczyk OFMCap, *Prostota i pokora w świetle pism bł. Honorata Koźmińskiego*, Calvarianum, Kalwaria Zebrzydowska 2020, s. 153

Błogosławiony Karol de Foucauld usłyszał kiedyś słowa swego spowiednika ks. Huvelina, który stwierdził, że „Chrystus zajmował tak dalece ostatnie miejsce, że nikt nie mógł Mu go odebrać”. To stwierdzenie tak go poruszyło, że odtąd starał się uniżać, by choć trochę zbliżyć się do Pana Jezusa. W życiu bł. Honorata prostota i pokora wpływały z pokutnej postawy nieustannie wzbudzanego żalu za grzechy młodości. Uniżenie się zakonnika z Nowego Miasta nad Pilicą było istotnym elementem jego duchowości, która nie miała nic z manichejskiej pogardy dla ciała, ale karmiła się głębokim rozpoznawaniem miłosiernej miłości Odkupiciela, który w warszawskiej Cytadeli pochylił się nad swoim sługą i do życia i wiary go przywrócił.

Opracowanie zagadnienia prostoty i pokory w życiu i pismach bł. Honorata Koźmińskiego jest ważnym elementem ukazywania wymiarów franciszkańskiego ducha tego zakonnika, który jako brat mniejszy pragnął zajmować ostatnie miejsce. Sposób przeżywania braterstwa i cechujący go duch małości potwierdzały, że postawa o. Honorata była autentyczna i wpływała z głębokiego przyłgnięcia do Pana Jezusa za wzorem św. Franciszka z Asyżu. Dlatego trzeba docenić najnowsze dzieło br. Kazimierza Synowczyka, który z niestrudzonym zapałem odświeża skarby duchowości bł. Koźmińskiego.

Prezentowana książka obejmuje 5 rozdziałów poprzedzonych instruktywną przedmową autorstwa br. Andrzeja Barana. Zgodnie ze schematem stosowanym w poprzed-

nich opracowaniach br. Kazimierza na temat postaci o. Honorata, pierwszy rozdział jest poświęcony ukazaniu prostoty i pokory w życiu Jezusa. Posługując się wypowiedziami błogosławionego kapucyna z Białej, autor przedstawił dwie cnoty zaznaczone w tytule książki w postawie Pana Jezusa, które ujawniły się we wcieleniu i Eucharystii. Rozdział drugi jest poświęcony przedstawieniu prostoty św. Franciszka z Asyżu w ujęciu bł. Honorata. Autor opracowania ujął ją w czterech punktach, wskazując na prostotę w: modlitwie, sposobie życia, nauczaniu oraz odniesieniu do stworzeń.

Rozdział trzeci podejmuje zagadnienie pokory św. Franciszka ukazanej w perspektywie pism i notatek bł. Koźmińskiego. Opierając się na Honorackim dziele *Św. Franciszek i jego naśladowcy* oraz na orędziach bożonarodzeniowych Koźmińskiego, br. Kazimierz przedstawił wierność Serafickiego Patriarchy ewangelicznemu wezwaniu do pokory oraz ukazał jego życie w prawdzie i pokornej służbie. Zostały też zaprezentowane działania Franciszka na rzecz szukania upokorzeń, które miały kształtować jego duszę i strzec przed pokusą pychy.

W dwóch ostatnich rozdziałach ukazano postawy pokory i prostoty jaśniejące w życiu błogosławionego zakonnika z Nowego Miasta. Prezentując plan pracy duchowej o. Honorata, Synowczyk łączy go z dążeniem do rozwijania cnót, wśród których pokora i prostota zajmują poczesne miejsce. Przyczyną do starania się o postawę uniżenia i prostoty było pragnienie naśladowania Chrystusa oraz św. Franciszka z Asyżu.

Apostolski duch bł. Honorata ujawnił się w jego praktycznym zaangażowaniu w propagowanie wymienionych cnót w gronie współbraci oraz duchowych synów i córek. Wskazując na zagrożenie ulegania pysze, Honorat kładł nacisk na potrzebę kształtowania w sobie ducha zależności i posłuszeństwa, które pozwalają na życie w prawdzie i radości. W dążeniu do określonego poziomu życia duchowego ważne jest uświadomienie sobie, że osiągnięcie go ma wymiar profetyczny i oddziałuje na cały Kościół. Cechuje je owocność apostolska, gdyż jest naśladowaniem ubogiego Jezusa, który przez posłuszeństwo zbawił świat, pokornie poddając się pełnieniu woli Ojca. Honorat, zdając sobie sprawę z konieczności ukazywania głębokiego fundamentu życia ukrytego, motywował to potrzebą utożsamienia się z Jezusem, który w Nazarecie żył skromnie i cicho, oddając się pracy, i pokornie znosił przeciwności.

Zaletą tej książki jest ukazanie prostoty i pokory jako elementów franciszkańskiej *minoritas* wyrażającej się w postawie ubóstwa i braterstwa. Odnosząc się do poprzednich książek br. Kazimierza na temat duchowości Honorackiej, ma się poczucie, że trochę brakuje szerszego ukazania obu tytułowych cnót w życiu Maryi. Wprawdzie autor poświęcił temu zagadnieniu jeden akapit w rozdziale czwartym traktującym o pokorze i prostocie bł. Honorata, ale to wydaje się zbyt pobieżne. Podobnie, mając na uwadze poprzednie książki br. Kazimierza, można byłoby oczekiwać większego uzasadnienia przyjmowanej pokory egzystencjalnym doświadczeniem życia bł. Koźmińskiego, który w *Testamencie duchowym* bardzo wyraźnie wspominał swoje dawne grzechy i pokornie uniżał się przed Bogiem.

Recenzowana pozycja dopełnia obraz bł. Honorata ukazany w polskiej literaturze teologicznej. Jest to praca źródłowa, oparta na odwoływaniu się do *Notatnika duchowego*, listów, orędzi i przemówień bł. Koźmińskiego, zarówno wydanych dru-

kiem, jak i tych, które są przechowywane w archiwum jako maszynopisy. Została zebrana i wykorzystana imponująca bibliografia dotycząca badanego zagadnienia. Książka może być bardzo użyteczna jako narzędzie w zgłębianiu duchowości bł. Honorata oraz pomoc w odprawianiu rekolekcji i medytacji na kanwie duchowego dziedzictwa kapucyna z Nowego Miasta.